

การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการอำนวยสินเชื่อของสถาบันการเงินชุมชน กรณีศึกษา :

สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่

Strengthening in Loan Management of the Micro-Financial: A Case Study of

Agricultural Co-operative in Chiang Mai Province

สุรชัย กังวล¹ และพหอด ศักดิ์กะทัศน์²

Surachai Kungwon¹ and Phahol Sakkatat²

¹คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ 50290

²คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ 50290

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลทั่วไปในการอำนวยสินเชื่อของสถาบันการเงินชุมชน 2) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการอำนวยสินเชื่อที่มีนัยยะต่อการพัฒนาที่นำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันการเงินชุมชน และ 3) พัฒนาขีดความสามารถในการอำนวยสินเชื่อของสถาบันการเงินชุมชน โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ หน่วยในการวิจัยครั้งนี้มีหน่วยเป็นสหกรณ์การเกษตรที่เป็นสมาชิกชุมนุมสหกรณ์การเกษตรเชียงใหม่ จำกัด จำนวน 45 สหกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม คือ แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงของเนื้อหา และความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประธานคณะกรรมการ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า

ข้อมูลทั่วไปในการอำนวยสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรพบว่า การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ปกติอยู่ที่ร้อยละ 9.0 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สมาชิกชั้นหนึ่ง ชั้นสอง และชั้นสาม ร้อยละ 7.0 9.0 และ 9.5 ตามลำดับ (ค่าฐานนิยม) และดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการเงินกู้เฉลี่ยเดือน

ละครั้ง โดยทุกสหกรณ์ปล่อยเงินกู้ระยะสั้น คิดเป็นร้อยละ 100.0 เฉลี่ย 13,580,015.22 บาทต่อสหกรณ์ การทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เฉลี่ย 86.59 สัญญาต่อสหกรณ์ จำนวนเงินเฉลี่ย 4,932,502.20 บาทต่อสหกรณ์ จำนวนหนี้สงสัยจะสูญ เฉลี่ย 48.09 สัญญาต่อสหกรณ์ จำนวนเงินเฉลี่ย 2,004,293.53 บาทต่อสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ไม่มีการบริหารความเสี่ยงในการอำนวยการสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 73.3 แต่เคยเข้าอบรมความเสี่ยงด้านสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 62.2 เฉลี่ยปีละ 1 ครั้ง และผลประกอบการที่ผ่านมาสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ได้รับกำไรสุทธิ (กำไรส่วนเกิน) คิดเป็นร้อยละ 91.1 เฉลี่ย 3,285,400 บาทต่อสหกรณ์ และขาดทุนสุทธิคิดเป็นร้อยละ 8.9 เฉลี่ย 1,154,800 บาทต่อสหกรณ์

การบริหารความเสี่ยงในการอำนวยการสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร พบว่า สหกรณ์มีการปฏิบัติการบริหารความเสี่ยง ด้านการจ้างงาน การค้าประกัน ด้านการทำนิติกรรมสัญญา ด้านการรับเงินกู้ และด้านการชำระหนี้ในระดับมากที่สุด ส่วนการปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงด้านการพิจารณาเงินกู้ ด้านการอนุมัติเงินกู้ ด้านการติดตามหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และด้านการดำเนินคดีอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาขีดความสามารถในการอำนวยการสินเชื่อสหกรณ์การเกษตรโดยการเปรียบเทียบช่องว่างขีดความสามารถระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า เมื่อพัฒนาแล้วผู้เข้าร่วมโครงการมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นเท่ากับขีดความสามารถที่คาดหวัง คิดเป็นร้อยละ 72.37 ซึ่งแสดงว่า การพัฒนาโดยใช้วิธีการฝึกอบรมเป็นวิธีที่สามารถพัฒนาขีดความสามารถในการอำนวยการสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามควรที่จะหาวิธีการพัฒนาขีดความสามารถที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การศึกษาดูงาน การสัมมนา เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์ในการอำนวยการสินเชื่อซึ่งเป็นสถาบันการเงินชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนที่เป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับกับชุมชนต่อไปอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: สถาบันการเงินชุมชน สหกรณ์การเกษตร ขีดความสามารถ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to obtain the general data on the credit provision of Micro-finance; 2) to study the risk management of the credit provision of the Micro-finance for developing the strength of Micro-Finance; and 3) to develop the competency of the credit provision. This research consisted of two parts; qualitative research and quantitative research. In term of qualitative research, the data was collected from 45 agricultural cooperatives in Chiang Mai province. A set of questionnaires which passing the content validity and reliability tests was used for data collection. The percentage, mean, mode, and standard deviation were applied. In case of quantitative research, the research and development process was applied. Respondents were 50 presidents of agricultural cooperatives in Chiang Mai province. The results of this research revealed as following:

The general data on the credit provision of Micro-finance found that the interest rate for normal loans was at 9.0 percent. The percentage of 7.0 percent, 9.0 percent and 9.5 percent were for the first, second, and third class of member loans, respectively (calculated by mode). The committee meeting arrangement on the provision of loans was held once a month. All cooperatives offered short-term loans (100 percent) or 13,580,015.22 baht per cooperative on average. The debt structural adjustment contract was done from 86.59 percent per cooperative with an amount of 4,932,502.20 baht per cooperative. About 48.09 contracts per cooperative were suspected to be NPL, with an amount of 2,004,293.53 baht per cooperative. About 73.3 percent of the agricultural cooperatives did not have the risk management for the credit provision. However, more than one-half of the agricultural cooperatives (62.2%) had attended training on credit risks once a year. Regarding the previous operational outcomes found that most of the agricultural cooperatives (91.1 percent) earned a net profit (excess profit) or 3,285,400 baht per cooperative and 8.9 percent for a net loss or 1,154,800 baht per cooperative.

With regards to the risk management of the credit provision obtained that the cooperatives had implemented the risk management on mortgage, surety, juristic act contract, loan receiving and debt payment were at the highest level. For the loan approval, debt pursuing, debt structural adjustment, and legal proceeding were at high level.

Comparative of before and after of the competency gap development of the credit provision found that after development, participants obtained higher competency equaled to the expected result (72.37 percent). This indicated that the training method could enhance competency of the respondents. Besides, integration of many methods should be applied for competency development; therefore they must be strengthening in loan Management of the agricultural cooperative for the community sustainability.

Key words: Micro-Financial, Agricultural Co-operative, Competency